

ONTVANGEN 05 OKT. 2015

2015/38
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

CDHO
++

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogescholen
T.a.v. De heer drs. E.C. Meijer
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[Redacted]
[Redacted]

Datum 02 oktober 2015
Betreft Aanvraag macrodoelmatigheidstoets hbo masteropleiding
Toetsdeskundige

Onze referentie
824463

Uw brief van
14 juli 2015

Uw referentie
JZ/2015/732/mh

Bijlagen

1: advies CDHO

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zew weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar"ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geachte heer Meijer,

Met uw brief van 14 juli, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna CDHO) ontvangen op 17 juli 2015, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de nieuwe hbo-masteropleiding Toetsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen aan de Fontys Hogeschool te Tilburg.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 7 september 2015 kenmerk 2015/38, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Toetsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen in Tilburg.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleidingen. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo

spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen.

Onze referentie
824463

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
7 september 2015 inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Fontys Hogescholen ten behoeve van
de hbo master Toetsdeskundige te Tilburg.

onderwerp
advies nieuwe opleiding hbo master Toetsdeskundige Fontys Hogescholen Tilburg
Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.
Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2015/38

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

datum
7 september 2015

onderwerp
nieuwe opleiding
Fontys Hogescholen
deeltijd
hbo master
Toetsdeskundige
in Tilburg

ons kenmerk
2015/33

bijlage
beoordelingskader

Op 17 juli 2015 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen om de hbo master Toetsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen te Tilburg. Op 20 juli 2015 heeft de commissie aanvullende informatie opgevraagd. De aanvraag was op 24 juli 2015 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Omwille van de zorgvuldige besluitvorming is de beslistermijn gesteld op 21 september 2015.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen om de hbo master Toetsdeskundige als bekostigde opleiding te Tilburg te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een hbo masteropleiding Toetsdeskundige realiseren. Het gaat om een deeltijdopleiding van 60 ECTS die in het Nederlands wordt aangeboden. De opleiding wordt geregistreerd in het Croho onderdeel Onderwijs. De opleiding is toegankelijk voor personen die werkzaam zijn in onderwijs, opleiding of organisaties waarbij kwaliteit van toetsen en beoordelen belangrijk is. Het betreft de sectoren primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo, hbo, en wo, de private onderwijs- en examensector, brancheorganisaties en de overheid. De student moet beschikken over een onderwijsbevoegdheid, een relevante bachelor- of masteropleiding of een specifieke beroepspraktijk waardoor aangenomen kan worden dat de basiskennis en -vaardigheden met betrekking tot toetsing beheerst worden.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 en het criterium in art. 13 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 en het criterium in art. 13 van de Beleidsregel.

pagina 2 van 7 *Beoordeling criterium a Beleidsregel*

Aanvrager stelt dat de opleiding nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing van deze stelling heeft aanvrager een uitgebreide vergelijking gemaakt met verwante hbo en wo opleidingen.

Op universitair niveau is de direct verwante opleiding de wo master Onderwijskunde. Deze is echter wetenschappelijk van karakter en de kennis die wordt opgedaan is veel minder gericht op toepassing in de praktijk dan de master Toetsdeskundige. Op hbo niveau zijn er vijf verwante opleidingen, waarvan twee bekostigd. Het betreft de bekostigde masteropleidingen Leren en Innoveren (isatcode 44135) en Special Educational Needs (isatcode 44103) en de onbekostigde masteropleidingen Leadership in Education (isatcode 70077), Educational Leadership (isatcode 70139) en Expertdocent beroepsonderwijs (isatcode 70187). Aanvrager heeft aangegeven dat het curriculum van bovenstaande verwante hbo opleidingen slechts voor circa 10% bestaat uit vakken die gericht zijn op toetsen en beoordelen terwijl de voorgenomen masteropleiding Toetsdeskundige hier volledig aan is gewijd. De commissie heeft de curricula van de bestaande hbo masteropleidingen geanalyseerd en constateert dat deze inderdaad slechts beperkt aandacht besteden aan toetsen en beoordelen. De commissie concludeert dat de master Toetsdeskundige nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte door te verwijzen naar beleidsstukken van het departement van OCW en rapporten van de Onderwijsinspectie en de Vereniging Hogescholen.

In de Strategische Agenda Kwaliteit in Verscheidenheid is vastgelegd dat het departement van OCW streeft naar een verhoging van de onderwijskwaliteit in het hbo en wo. Verbetering van de toetsing en beoordeling en de analyse van behaalde resultaten zijn noodzakelijk om het onderwijs naar een hoger plan te tillen (Kwaliteit in Verscheidenheid, p. 22).

In maart 2015 heeft de Inspectie voor het hoger onderwijs het rapport 'Verdere versterking- onderzoek naar het functioneren van examencommissies in het hoger onderwijs' uitgebracht. In dit rapport constateert de Inspectie dat er de afgelopen jaren veel verbeterd is op het gebied van de examinering in het hoger onderwijs, maar dat verdere versterking nodig is. De Inspectie beveelt onder andere aan dat examencommissies hun eigen ontwikkelpad in kaart brengen en dat besturen meer tijd en geld vrijmaken voor de verdere professionalisering van examencommissies (Verdere versterking, p. 53).

De Vereniging Hogescholen heeft in 2011 de commissie externe validering examenkwaliteit ingesteld naar aanleiding van een aantal incidenten rondom diploma's in het hoger onderwijs. Deze commissie heeft in het rapport 'Vreemde ogen dwingen' uit 2012 een analyse gemaakt van de examenkwaliteit in het hbo en aanbevelingen gedaan om de waarde van het hbo diploma te borgen. De commissie constateert onder andere dat het van groot belang is om de kwaliteit

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 7 van de examencommissies te verhogen (Vreemde ogen dwingen, p. 38) en verwijst daarbij naar eerdere rapporten van de Onderwijsraad en de Onderwijsinspectie waarin deze conclusie eveneens getrokken wordt. In oktober 2013 heeft de Vereniging Hogescholen het rapport 'Verantwoord toetsen en beslissen in het hoger beroepsonderwijs- een voorstel voor een programma van eisen voor een basis- en seniorkwalificatie examinering (BKE/SKE)' uitgebracht als vervolg op 'Vreemde ogen dwingen'. In dit rapport wordt geen nieuwe opleiding vormgegeven, maar wel een programma van eisen waaraan scholing voor examencommissies moet voldoen. De Minister van OCW heeft zich achter dit voorstel geschaard.

In het primair en voortgezet onderwijs voert het departement van OCW ook beleid ter verhoging van de toetskwaliteit. In een brief over de toetsen in het primair onderwijs die de Staatssecretaris van Onderwijs aan de Kamer stuurde worden voornemens voor het verbeteren van de toetspraktijk beschreven. Daarbij wordt verwezen naar een rapport van de OESO waarin men adviseert om 'bij de (verdere) professionalisering van leraren bijzondere aandacht te geven aan de ontwikkeling van toetsvaardigheden: het ontwikkelen, inzetten en benutten van toetsen in het onderwijsleerproces en het geven van feedback aan leerlingen. De vertaling van het inzicht in de ontwikkeling van leerlingen naar de onderwijspraktijk vraagt om bepaalde vaardigheden van leraren, zoals het vermogen om gegevens te analyseren en om deze analyse te benutten om maatwerk en differentiatie voor leerlingen te bieden. Veel leerkrachten en schoolleiders hebben hier moeite mee, zo concluderen zowel de OESO als de Onderwijsraad. Zowel in het programma School aan Zet als met de Lerarenagenda wordt daarom ingezet op het verbeteren van dergelijke vaardigheden.' (Kamerbrief 13 juni 2014, p. 7).

De aangevraagde hbo masteropleiding Toetsdeskundige levert naar het oordeel van de commissie een bijdrage aan het realiseren van bovenstaande beleidslijnen van het departement van OCW.

Aanvrager heeft aangegeven dat toetsdeskundigen diverse functies kunnen vervullen, van docent en examiner tot adviseur kwaliteitszorg of beleidsmedewerker. Er zijn geen generieke arbeidsmarktonderzoeken die informatie geven over de arbeidsmarktprognoses voor toetsdeskundigen. Aanvrager heeft wel een overzicht geleverd van vacatures die aansluiten op het profiel van de toetsdeskundige en een kwalitatief arbeidsmarktonderzoek gehouden. De commissie heeft daarnaast ROA, de Arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018, geraadpleegd.

ROA, de Arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018, schetst een positief beeld van de arbeidsmarktperspectieven voor pabo-afgestudeerden. De uitbreidingsvraag is negatief (de markt krimpt met 0,3%), maar de vervangingsvraag is hoger dan gemiddeld (2,9%) en de instroom in hbo onderwijsopleidingen neemt af. Dat leidt tot een Indicator Toekomstig Arbeidsmarktperspectief 'goed' (ROA, p. 67). Voor de pedagogische beroepen (docenten sociale vakken 2° graads, onderwijskundig medewerkers, onderwijskundigen en pedagogen) wordt een positieve uitbreidingsvraag verwacht van 7,2% (ROA, p. 21) plus een vervangingsvraag van 3,3% (ROA, p. 31).

Aanvrager heeft 17 interviews gehouden met relevante werkveldpartijen. 12 van de 17 geïnterviewden hebben aangegeven dat zij verwachten dat er landelijk grote tot

pagina 4 van 7 zeer grote behoefte is aan deze opleiding. Twee geïnterviewden zien wel een behoefte binnen de eigen organisatie, maar twijfelen of er een landelijke behoefte bestaat. Geïnterviewde medewerkers bij hogescholen en universiteiten hebben aangegeven dat zij verwachten dat 2 tot 5 toetsdeskundigen bij elke instelling werkzaam zouden kunnen zijn. Dat zou een vraag opleveren van 96 tot 240 toetsdeskundigen. In het mbo zou sprake zijn van 57 tot 114 toetsdeskundigen en Cito verwacht dat 4 tot 5 medewerkers per jaar de opleiding zouden willen volgen. Tenslotte zou in de private examensector en bij overheidsorganisaties ook behoefte zijn aan toetsdeskundigen, maar die behoefte wordt niet gekwantificeerd. De commissie merkt op dat bij bovenstaande schattingen vooral is gekeken naar de behoefte aan de expertise van een toetsdeskundige binnen de eigen organisatie. Die expertise kan ook door bestaande medewerkers worden opgedaan en hoeft niet te resulteren in nieuwe baanopeningen. Dit onderzoek biedt dus geen gegevens over de concrete landelijke vervangings- en/of uitbreidingsvraag naar toetsdeskundigen.

Vanwege de positieve prognoses voor de sector onderwijs en het feit dat de geïnterviewde werkveldpartijen de behoefte aan deze masteropleiding onderschrijven constateert de commissie dat er een zekere arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding is. De commissie heeft daarbij het feit betrokken dat het gaat om een deeltijdopleiding die primair voor werkenden is vormgegeven; de studenten beschikken al over een baan en zullen geen extra druk op de arbeidsmarkt genereren. Bovendien merkt de commissie op dat deze opleiding nieuw is en tot een nieuwe behoefte op de arbeidsmarkt kan leiden.

Aanvrager heeft tenslotte als blijk van de samenwerking met werkveldpartijen een intentieverklaring geleverd waaruit blijkt dat Fontys Lerarenopleiding Tilburg en het Research Center voor Examinering en Certificering gezamenlijk de master Toetsdeskundige zullen vormgeven.

De commissie concludeert dat de maatschappelijke behoefte is aangetoond en dat een arbeidsmarktbehoefte aannemelijk is gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister de zwaartepunten Techniek, Zorg en Technologie, Creatieve Industrie en Logistiek opgenomen. De onderhavige aanvraag sluit niet aan op deze zwaartepunten. Dit betekent dat de aanvraag aan alle aspecten van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel moet voldoen.

Vanaf 17 juli 2015 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Fontys Hogescholen om de hbo masteropleiding Toetsdeskundige in Tilburg aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken.

Aanvrager heeft de instroom in het verwante bekostigde hbo en wo onderwijsaanbod in kaart gebracht. De instroom in het verwante onbekostigde aanbod is niet bekend, dus de commissie heeft geen rekening kunnen houden met het belang van de onbekostigde aanbieders. Uit het overzicht van het bekostigde aanbod blijkt dat de instroom in de universitaire opleidingen Onderwijskunde blijft groeien. De instroom in de verwante hbo masteropleidingen Special Educational

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 7 Needs (SEN) en Leren en Innoveren is een aantal jaren op rij gedaald, maar in het laatste jaar is de instroom weer gegroeid.

		2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
M Onderwijskunde	Radboud Universiteit Nijmegen	11	21	24	10	14
M Onderwijskunde	Rijksuniversiteit Groningen	44	50	52	61	77
M Onderwijskunde	Universiteit Utrecht	99	88	103	118	132
M Onderwijskunde	Universiteit van Amsterdam	18	30	24	34	28
totaal instroom wo		172	189	203	223	251
M SEN	Windesheim	581	558	413	388	655
M SEN	Fontys Hogescholen	1455	1236	867	720	582
M SEN	Hogeschool Utrecht	1.124	935	870	779	799
M Leren en Innoveren	Windesheim	19	28	32	63	54
M Leren en Innoveren	Driestar educatief	12	4	0	10	27
M Leren en Innoveren	Fontys Hogescholen	9	11	31	43	50
M Leren en Innoveren	Hogeschool Rotterdam	8	40	39	52	45
M Leren en Innoveren	Inholland	28	43	25	36	45
M Leren en Innoveren	Marnix Academie	33	31	27	41	43
M Leren en Innoveren	Saxion Hogeschool	20	15	41	14	17
M Leren en Innoveren	Stenden Hogeschool	17	9	25	21	30
M Leren en Innoveren	Vilentum Hogeschool	20	12	27	34	24
totaal instroom hbo		3326	2922	2397	2201	2371

Aanvrager verwacht op grond van een interessepeiling dat circa 44 studenten zullen instromen in de nieuwe masteropleiding Toetsdeskundige. De commissie acht deze instroomprognose realistisch.

Onder criterium b heeft aanvrager aannemelijk gemaakt dat er een zekere arbeidsmarkt vraag bestaat naar Toetsdeskundigen.

Realisatie van de master Toetsdeskundige heeft geen negatief effect op de regionale spreiding van hbo masteropleidingen op pedagogisch gebied.

Aanvrager heeft een korte beschrijving gegeven van de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur. Fontys heeft een lange geschiedenis op het gebied van onderwijs- en pedagogische opleidingen. De hogeschool biedt een groot aantal lerarenopleidingen aan op bachelor- en masterniveau, de master SEN en de master Leren en Innoveren. Bovendien is er een lectoraat Kwaliteit van toetsen en beoordelen.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat voor de hbo master Toetsdeskundige. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling art. 13

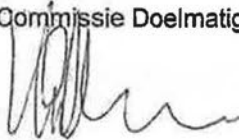
De door de rijksoverheid vastgestelde prioritaire gebieden zijn de economische topsectoren, zorg en onderwijs. De voorgenomen hbo masteropleiding Toetsdeskundige sluit aan op het prioritaire gebied onderwijs. De aanvraag voldoet aan de eis in art. 13 van de Beleidsregel.

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 6 van 7 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.